

Opetushallitus

Asia: Perusopetuksen 6. vuosiluokan lukuvuosiarvioinnin kriteerit

Viite: OPH 3633-2022

Mikä on näkemyksenne kriteeriluonnosten selkeydestä?

Kriteerien esitystapa taulukon muodossa on sinänsä selkeä. Kriteerien esitystapa vastaa perusopetuksen päättöarvioinnin kriteeristöä. Yleiskuvassa kriteerien kieli on selkeää ja ne konkretisoivat opetussuunnitelmassa esitettyjä tavoitteita.

Arvioitaviin sisältöalueisiin viitataan taulukossa koodilla. Käytettävyyden kannalta Sivista ehdottaa harkittavan, että myös nämä kuvattaisiin sanallisessa muodossa. Koodit tulevat käytön myötä tutuiksi niitä aktiivisesti käyttäville, mutta kriteeristön läpinäkyvyyden kannalta olisi hyödyllistä, että kokonaisuus olisi selkeä myös esimerkiksi oppijoille ja huoltajille.

Keskeinen haaste kriteereissä on niiden suuri määrä. Luokanopettaja vastaa monen oppiaineen arvioinnista, jolloin kokonaisuus käy hyvin laajaksi.

Ovatko osaamisen kuvausten jatkumot arvosanasta 5 arvosanaan 9 johdonmukaisia? Toivomme perusteluja.

Kriteerit on laadittu arvosanoille 5, 7, 8 ja 9. Jatkumo kriteerien asettamisessa on selkeästi nähtävissä. Lausunnonantajat ovat tuoneet esiin, että ehdotetut kriteerit arvosanalle 9 ovat paikoin varsin kunnianhimoiset ja edellyttävät erinomaista osaamista. Sivista pitää tärkeänä, että koko arvosteluasteikko on aidosti käytössä, eikä arvosanan 10 saavuttamiseksi edellytetä perusopetuksen tavoitteiden ylittävän taitotason hallintaa.

Oppiaineiden sisäisen jatkumon lisäksi tulee tarkastella sitä, että 6. luokan päättöarvioinnin kriteerit muodostavat jatkumon perusopetuksen päättöarvioinnin kriteeristöön.

Miten mielestänne oppiaineiden arvosanojen 5 kriteeriluonnokset kuvaavat välttäviä tietoja ja taitoja?

Arvosanan 5 kriteeristön asettaminen on yksi olennainen määrittäjä sille, millaiseksi Suomen osaamisen perusta kehittyy. Liian matalaksi määritelty osaamistaso ei tue osaamisen ja oppimisen taitojen kehittymistä. Näin ollen arvosanan 5 kriteereiksi on asetettava osaaminen, joka antaa aidosti edellytykset edetä oppiaineessa 7.-9. vuosiluokille. Arvosanojen 5 kriteeriluonnoksia tulee vielä tarkastella siitä näkökulmasta, että välttävään tasoon ei riitä yksistään harjoittelu ja yrittäminen, vaan oppimisen tavoitteiden saavuttamisessa voidaan arvioida oltavan vähimmäistasolla.

Antavatko kaikki arvosanojen kriteerit riittävän tuen oppilaan kuudennen vuosiluokan lukuvuosiarviointiin? Toivomme perusteluja.

Kriteerien avulla on mahdollista saavuttaa keskeinen tavoite arvioinnin yhtenäistämistä. Kriteerit auttavat myös avaamaan arviointiperusteita niin oppijoille kuin kodin ja koulun yhteistyössä.

Käytännön haasteeksi muodostunee kriteerien suuri määrä. Sivista toivoo opetussuunnitelman perusteiden käsittelyn yhteydessä tarkasteltavan, olisiko oppimisen tavoitteita mielekästä koota nykyistä laajemmiksi kokonaisuuksiksi, jolloin myös arviointikriteeristö kevenisi.

Yleisiä kommentteja kriteeriluonnoksista.

Yleisesti Sivista pitää kriteerityötä tärkeänä niin oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun kuin arviointityötä tekevien opettajien työn tukemisessa. Kriteeristö antaa myös työvälineen koulujen pedagogiselle johdolle.

Kriteerien hyödyntämisessä ratkaisevaa on myös opettajien opetussuunnitelmaosaaminen. Kriteerit ovat loogisesti kytköksissä opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin tavoitteisiin: mitä kirkkaammin opetus on suunniteltu perusteiden tavoitteista käsin, sitä selkeämmin kriteerit ovat hyödynnettävissä arvioinnin tukena.

Lopuksi Sivista kiinnittää huomiota siihen, että opetussuunnitelman perusteiden tavoite laaja-alaisesta osaamisesta näkyy lukuvuosi-arvioinnin kriteereissä vähänlaisesti. Opetussuunnitelman perusteita päivitetessä tulee pohtia, miten laaja-alainen osaaminen tulisi huomioida arvioinnin periaatteissa.

Helsingissä 23.9.2022

Sivistystyönantajat ry

Heikki Kuutti Uusitalo, johtaja

Annakaisa Tikkinen, elinkeinopoliittinen asiantuntija
annakaisa.tikkinen@sivista.fi, puh. +358403566082

Sivistystyönantajat edustaa 340 koulutus- ja tutkimusalan sekä kasvatus- ja kulttuurialan työnantajaa. Jäsentemme palveluksessa on noin 60 000 palkansaajaa. Olemme Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n jäsen.